

Rekenkamer Metropool Amsterdam

Jaarverslag

5 maart 2014

2010

2011

2012

2013

2014

2015

2016

R m a

Inhoudsopgave

1	Inleiding	7
1.1	Missie van de rekenkamer	7
1.2	Indeling en opzet	7
2	Beleidsvisie	9
3	Resultaten	11
3.1	Wat is er afgesproken?	11
3.2	Wat is er gedaan voor (de centrale stad van) Amsterdam?	13
3.3	Wat is er gedaan voor Zaanstad?	18
3.4	Wat is er gedaan voor de stadsdelen (van Amsterdam)?	20
3.5	Overzicht van de prestaties	24
3.6	Ontwikkelen onderzoeksprogramma's	26
3.7	Overige activiteiten	27
3.8	Wat heeft het gekost?	27
4	Paragrafen	29
4.1	Weerstandsvermogen	29
4.2	Financiering	29
4.3	Overlegorgaan RMA	29
4.4	Bedrijfsvoering	30
5	Jaarrekening	33
5.1	Programmarekening	33
5.2	Toelichting op het overzicht van baten en lasten	33
5.3	Balans	35
5.4	Toelichting op de balans per 31 december 2013	36
5.5	Niet uit de balans blijvende verplichtingen	38
5.6	Openbaarmaking inkomens topfunctionarissen	38
	Overige gegevens van de jaarrekening	39
	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	41

R m a

Voorwoord

Voor u ligt het vierde jaarverslag van de Rekenkamer Metropool Amsterdam. Vanaf 1 juni 2010 wordt de rekenkamerfunctie voor Amsterdam en Zaanstad vormgegeven via een gemeenschappelijke regeling tussen beide gemeenten.

In het jaarverslag worden kort de projecten die dit jaar door ons voor Amsterdam en Zaanstad zijn uitgevoerd, besproken. De bijbehorende rapporten en rekenkamerbrieven zijn op onze website te vinden. Het slot hoofdstuk van dit verslag wordt gevormd door een financiële verantwoording over 2013.

Ik dank de medewerkers van de RMA die hard hebben gewerkt om de onderzoeksprogramma's voor Amsterdam en Zaanstad uit te voeren. Ook zou ik graag mijn directe gesprekspartners in de politiek willen bedanken die mij op verschillende momenten hebben geadviseerd: het Presidium van de gemeente Amsterdam, het Overlegorgaan RMA, de Klankbordgroep van raadsleden uit de stadsdelen, de Auditcommissie in Zaanstad en de Auditcommissie van de gemeenteraad in Amsterdam. Tot slot, maar niet in de laatste plaats een woord van dank aan de verschillende griffies bij de centrale Amsterdam, de verschillende stadsdelen en Zaanstad voor hun steun bij het goed laten landen van ons werk bij de raden.

Amsterdam, 5 maart 2014

dr. J.A. de Ridder
bestuurder/directeur Rekenkamer Metropool Amsterdam

R m a

1 Inleiding

1.1 Missie van de rekenkamer

De Rekenkamer Metropool Amsterdam (hierna: rekenkamer) verricht onderzoek om de (deel)raden van Amsterdam en Zaanstad te helpen bij hun controlerende taak. Het onderzoek richt zich op doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het gemeentelijk bestuur en beleid en de wijze waarop het beleid wordt uitgevoerd.

De rapporten van de rekenkamer zijn primair bedoeld voor de (deel)raden van Amsterdam en Zaanstad. Deze informatie is openbaar. Door actief de kennis uit te dragen die via het uitgevoerde onderzoek is verkregen, wil de rekenkamer een bijdrage leveren aan goed openbaar bestuur.

De rekenkamer wil zelf ook een doelmatige en doeltreffende organisatie zijn, die open en controleerbaar haar werk verricht. Met dit jaarverslag willen wij daaraan bijdragen.

1.2 Indeling en opzet

Bij het opstellen van het jaarverslag zijn de richtlijnen van het besluit Begroting en Verantwoording provincie en gemeenten (BBV) in acht genomen. Het jaarverslag begint met een beleidsmatige verantwoording, waarbij ingegaan wordt op de ontwikkelde beleidsvisie voor de komende jaren en de onderzoeken die in het afgelopen jaar zijn uitgevoerd. Daarna volgen de gebruikelijke paragrafen. De financiële verantwoording over 2013 vindt plaats met behulp van de programmarekening en de balans.

R m a

2 Beleidsvisie

Voor de periode 2011-2016 heeft de rekenkamer een beleidsvisie ontwikkeld. De wijze waarop de rekenkamer onderzoeken uitvoert en communiceert met de buitenwereld zijn uitgewerkt in de werkmap RMA.

Accenten

De rekenkamer heeft haar ideeën over haar werkzaamheden in de komende periode neergelegd in de *Beleidsvisie 2011-2016*. De taak van de rekenkamer is vastgelegd in de Gemeentewet en blijft uiteraard onveranderd. Wel legt de rekenkamer in het beleidsplan een aantal specifieke accenten die zij in deze beleidsperiode wil toepassen bij het uitoefenen van haar functie:

- De rekenkamer wil aandacht besteden aan het bruikbaar maken van onderzoeksresultaten: het accent moet meer liggen op communiceren dan op 'informereren'.
- De rekenkamer wil onderzoeken vanuit verschillende invalshoeken inkleuren: nu weer eens gericht op de ambtelijke organisatie, dan weer op maatschappelijke processen waarop de overheid vat probeert te krijgen.
- De rekenkamer wil variatie in projecten aanbrengen: naast grote projecten ook korte projecten en ad hoc onderzoek om beter in te spelen op de actualiteit.
- Om het nut van bevindingen te vergroten wil de rekenkamer adviezen uitbrengen waarin bevindingen uit eerder uitgevoerd onderzoek worden gekoppeld aan actuele discussies in de raden. De rekenkamer wil ook een rode draad in projecten aanbrengen door middel van thema's.

Variatie in onderzoeken

De rekenkamer voert verschillende soorten onderzoek uit. Naast regulier onderzoek (waarin diepgaand een bepaald onderdeel van het gevoerde beleid wordt onderzocht) onderscheidt de rekenkamer:

- verkenningen, waarin meer kennis wordt verzameld over een bepaald aspect van het gevoerde bestuur;
- opvolgingsonderzoek dat ongeveer twee jaar na publicatie van een rekenkamer-rapport wordt uitgevoerd, waarbij wordt gekeken of en in hoeverre invulling is gegeven aan de aanbevelingen die de rekenkamer destijds deed;
- uitbrengen van gevraagd of ongevraagd advies aan gemeenteraden, indien de rekenkamer daartoe aanleiding ziet;
- verzorgen van thematische publicaties of bijeenkomsten, waarbij aandacht wordt besteed aan de rode draad in projecten en geprobeerd wordt algemene lessen te trekken uit uitgevoerd onderzoek.

R m a

3 Resultaten

3.1 Wat is er afgesproken?

Op 1 januari 2013 waren uit de vorige onderzoeksprogramma's 14 projecten voor Amsterdam (centrale stad en stadsdelen) en 3 projecten voor Zaanstad nog niet afgerond. Tabel 3.1 geeft een overzicht van de voorgenomen onderzoeksprojecten: de nog af te ronden projecten 2012 en de nieuwe projecten 2013.

Tabel 3.1 - Overzicht van projecten voor 2013

onderzoeks-programma	project
<i>(centrale stad van) Amsterdam 2012</i>	• Beheer en onderhoud bruggen
	• Europese subsidies
	• Informatiewaarde van de begroting
	• Jeugdhulpverlening
	• Leegstand kantoren
	• Nazorg aan gedetineerden
	• Wmo in Amsterdam (opvolgingsonderzoek)
<i>(centrale stad van) Amsterdam 2013</i>	• Armoedebeleid (opvolgingsonderzoek)
	• Balans DWI
	• Buurtbegroting Oost
	• Erfpachtherziening
	• Externe inhuur
	• Gemeentelijke reserves (dienst Economische Zaken)
	• Gezamenlijk G4 onderzoek
	• Glasvezelnet
	• Grondexploitatie
	• Intramurale zorg
	• Juridische control
	• Klimaatbeleid Amsterdam
	• Monitoring decentralisaties
	• Renovatie Oostlijn / MVP Metro
	• Subsidies Veiligheidsfonds (opvolgingsonderzoek)
	• Reorganisaties
	• Subsidies
• Verdieping informatiewaarde begroting	
• Wta, toezicht op ACAM	

onderzoeks-programma	project
<i>Zaanstad 2012</i>	• Bezuinigingen 2012-2015
	• Organisatieontwikkeling
	• Wmo in Zaanstad (opvolgingsonderzoek)
<i>Zaanstad 2013</i>	• (Af)koop erfpacht
	• Afwikkeling niet-fiscale bezwaren
	• Bezuinigingen 2012-2015
	• HVC
	• Organisatieontwikkeling
	• Raadsonderzoek Nauerna
<i>stadsdelen (van Amsterdam) 2012</i>	• Beheer sporthallen en -velden (fase 1)
	• Bouwen aan de stad II
	• Fietswrakken
	• Handhaving openbare ruimte (opvolgingsonderzoek)
	• Parkeerbeleid
	• Schoonhouden openbare ruimte (opvolgingsonderzoek)
	• Vernieuwing sociaal domein
<i>stadsdelen (van Amsterdam) 2013</i>	• Beheer sporthallen en -velden (fase 2)
	• Handhaving terras- en horecabeleid
	• Schuldhulpverlening
	• Toelatingsbeleid leerlingen
	• Verzelfstandiging openbaar onderwijs (opvolgingsonderzoek)
	• Zwemmen (opvolgingsonderzoek)

Naast de genoemde projecten in tabel 3.1 werd in 2013 capaciteit gereserveerd voor de volgende activiteiten:

- Adviezen op basis van eerder uitgevoerd onderzoek
- Ad-hoc onderzoek op verzoek van een gemeenteraad
- Ontwikkelen van 3 onderzoeksprogramma's 2014 voor Amsterdam (centrale stad en stadsdelen) en voor Zaanstad

3.2 Wat is er gedaan voor (de centrale stad van) Amsterdam?

In 2013 rondde de rekenkamer de volgende projecten voor (de centrale stad van) Amsterdam af:

- *Informatiewaarde van de begroting*

De gemeenteraad is het hoogste orgaan van de gemeente en bepaalt via de begroting hoeveel geld er aan de gemeentelijke taken mag worden besteed. In 2010 heeft de voltallige raad een motie aangenomen waarin het college werd verzocht een beter leesbare begroting te maken. Dat heeft er toe geleid dat de begroting sinds 2012 bondiger is opgezet. De rekenkamer is in dit onderzoek nagegaan of de nieuwe opzet van de begroting niet ten koste is gegaan van de informatiewaarde van de begroting. Hiertoe heeft de rekenkamer de begrotingen voor de jaren 2011, 2012 en 2013 onderzocht.

De hoofdconclusie van de rekenkamer luidde dat de compactere begroting niet ten koste is gegaan van de informatiewaarde van de begroting. De kwaliteit van de informatie is zelfs verbeterd. Er zijn echter nog steeds zaken niet in orde. De formulering van de doelstellingen kan beter en de vermelde streefwaarden zijn vaak slordig uitgewerkt. Het is meestal onduidelijk welke bijdragen de activiteiten leveren aan de gemeentelijke doelen en hoeveel budget daarvoor beschikbaar is. Voor de gemeenteraad is het daarom moeilijk om achteraf te beoordelen of het college zijn werk wel goed heeft gedaan.

Het rapport *Informatiewaarde van de begroting* werd op 6 februari 2013 gepubliceerd. Daarin adviseerde de rekenkamer het college om de instructies voor het ambtelijk apparaat aan te scherpen, zodat de kwaliteit van de begroting wordt vergroot. De gemeenteraad werd geadviseerd om mee te denken over hoe de begroting nog bruikbaar kan worden gemaakt. Hiervoor werden concrete aandachtspunten geformuleerd, zoals methoden om de leesbaarheid te vergroten en meer zicht te krijgen op de flexibiliteit en de aard van de kostenbudgetten.

- *Leegstand kantoren*

Van alle kantoorruimte in Amsterdam staat ongeveer 1,3 miljoen m² leeg - zo'n 17% van de totale voorraad. Het college wil de leegstand van kantoren aanpakken door nieuwbouwplannen te beperken. Omdat dit op zichzelf de bestaande leegstand niet oplost, zet de gemeente daarnaast in op het stimuleren en faciliteren van de transformatie van kantoren naar nieuwe bestemmingen. Dit is een gecompliceerde opgave, omdat de gemeente hiervoor sterk afhankelijk is van de markt. Deze opgave vormde voor de rekenkamer de achtergrond voor een onderzoek naar het transformatiebeleid en de uitvoering hiervan.

De rekenkamer concludeerde in 2013 dat het leegstandsbeleid kan worden gekarakteriseerd als *learning-by-doing*. Dit is begrijpelijk, gezien de aanpak van leegstand een onderwerp is waarbij de gemeente moet opereren in een complexe omgeving en in haar aanpak sterk afhankelijk is van anderen. Het is nu echter tijd voor reflectie op de ont-

stane praktijk. Dit heeft het college tot nu toe weinig gedaan. Het is de vraag of ingrijpen door de gemeente nog steeds in deze omvang noodzakelijk is en of de huidige mix van instrumenten de juiste is.

De rekenkamer formuleerde op basis van haar conclusies 6 aanbevelingen voor het college. De kern is het heroverwegen van het leegstandsbeleid inclusief het transformatiebeleid, alsmede de gemeentelijke inzet. Het rapport *Transformatie van leegstaande kantoren* werd op 20 maart 2013 gepubliceerd.

- *Nazorg aan gedetineerden*

Het Amsterdamse nazorgbeleid staat in het teken van het terugdringen van recidive onder Amsterdammers en de overlast die recidive met zich meebrengt. Een helder idee over de betekenis en plaats van het nazorgbeleid in de gemeente Amsterdam ontbreekt echter. De gemeente Amsterdam onderneemt veel activiteiten waar gedetineerden bij terugkomst in de samenleving baat bij kunnen hebben. Hoewel de Top600-aanpak wellicht de meest bekende is, heeft Amsterdam ook een reguliere aanpak die gebaseerd is op landelijke afspraken.

In 2013 heeft de rekenkamer een onderzoek naar het Amsterdamse reguliere nazorgbeleid afgerond. Het onderzoek had onder meer tot doel inzichtelijk te maken hoe het integrale Amsterdamse nazorgbeleid is vormgegeven en welke resultaten met het gevoerde beleid zijn behaald. De centrale vraag van het onderzoek luidde: 'In hoeverre is het door de gemeente Amsterdam gevoerde beleid op het gebied van nazorg voor (ex)gedetineerden doelmatig?'.

De rekenkamer concludeerde in het rapport *Nazorg aan gedetineerden* dat het bieden van de reguliere nazorg om verschillende redenen lastig is. Dit komt niet alleen doordat het bieden van nazorg moeilijk is, maar ook door de manier waarop de gemeente de nazorg heeft vormgegeven. Amsterdam zal keuzes moeten maken over wat ze wil met de reguliere nazorg, hoe ze de activiteiten wil organiseren en welk budget daarvoor nodig is. Het rapport werd op 22 mei 2013 gepubliceerd.

- *Jeugdhulpverlening*

In 2012 en 2013 deed de rekenkamer onderzoek naar de gemeentelijke regie in het jeugddomein en oordeelde dat deze regie weinig resultaatgericht was. Dat bleek onder meer uit het gebrek aan zicht op resultaten van en de beperkte bestuurlijke aandacht voor de onderzochte aanpakken: risicojongeren in de jeugdnetwerken 12+ en risico- en multi-probleemgezinnen.

Het rapport *Gemeentelijke regie in het jeugddomein* verscheen op 23 mei 2013. In het rapport constateerde de rekenkamer dat een informatiesysteem waarin de gemeente al veel investeerde, onvoldoende werd benut. Daarnaast constateerde de rekenkamer dat aan de gemeentelijke regie in het jeugddomein nog het nodige kan worden verbeterd.

De gemeente heeft haar rol richting externe partners en de taakverdeling tussen stad en stadsdelen niet altijd even helder gedefinieerd. Daarbij is vaak ook onduidelijk welke capaciteit volgens de gemeente nodig is voor een adequate uitvoering van de gekozen regierol. Voor de verbetering van de regierol kan worden gekeken naar de wijze waarop de gemeente regie voert binnen de Top600 aanpak. Daaruit blijkt onder andere dat bestuurlijke aandacht, monitoring van resultaten en commitment van de partners belangrijke elementen zijn voor goede regie.

- *Erfpachtherziening*

Op 20 november 2011 deed het Hof Amsterdam een finale uitspraak in de Zaak Honnebier versus gemeente Amsterdam. In de kern kon de heer Honnebier zich niet vinden in de onderbouwing van de grondwaarde en canon voor het volgende tijdvak omdat deze door de deskundigen onvoldoende waren onderbouwd in het taxatierapport. Het Hof oordeelde dat het taxatierapport onvoldoende was gemotiveerd en benoemde een nieuwe commissie van deskundigen om de waarde en de canon vast te stellen.

De rechtszaak Honnebier was voor de raadsleden mevrouw Visser (D66) en de heren Van Drooge (CDA) en Van de Ree (VVD) aanleiding om de rekenkamer op 17 oktober 2012 te verzoeken om de doelmatigheid en rechtmatigheid van de uitvoering van het erfpachtbeleid in Amsterdam te onderzoeken. De rekenkamer heeft in 2013 een uitgebreide voorstudie afgerond om te bepalen of een onderzoek zou worden gestart. In drie eerdere onderzoeken (13 oktober 2012, 27 maart en 4 april 2013) concludeerde de rekenkamer al dat het erfpachtbeheersysteem tekort schiet en het erfpachtarchief niet volledig is. In de rekenkamerbrief *Verzoek tot rechtmatigheidonderzoek erfpacht* (29 mei 2013) uitte de rekenkamer de verwachting dat er geen aanleiding was om te veronderstellen dat de gemeente onrechtmatig had gehandeld en dat aanvullend onderzoek naar de doelmatigheid op dit moment waarschijnlijk geen nieuwe inzichten zouden opleveren.

- *Europese subsidies*

De gemeente Amsterdam is succesvol in het aanvragen en verwerven van Europese subsidies. Alleen bij het Europees Sociaal Fonds (ESF) is de benutting van de aangevraagde subsidie niet hoog, wat kan wijzen op mogelijke knelpunten in het beheer. In de periode 2007-2013 werd bijna € 86 miljoen subsidie aan Amsterdam toegekend. Bij het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) zijn er geen knelpunten gesignaleerd in het beheer en de declaratie van de subsidies. Bij het ESF wordt niet alle aangevraagde subsidie benut. Daarnaast worden bij sommige projecten niet de volledige declaraties goedgekeurd.

In deze verkenning is het de rekenkamer opgevallen dat er een zekere spanning bestaat tussen enerzijds de wens om maximaal Europese subsidie aan te vragen voor Amsterdam en anderzijds de kosten en risico's van die subsidie. Ook kan spanning bestaan tussen de eigen beleidsprioriteiten van de gemeente Amsterdam en de beleidsdoelen die

met een Europese subsidie worden nagestreefd. Daarbij bestaat het risico dat Europese subsidies slechts in geringe mate of juist helemaal niet bijdragen aan het realiseren van de eigen beleidsdoelen. In de rekenkamerbrief *Europese subsidies in Amsterdam*, die op 27 juni 2013 werd gepubliceerd, vroeg de rekenkamer aandacht voor de filosofie achter het beleid van subsidie aanvragen. Daarnaast constateerde de rekenkamer dat er geen urgente reden is om een uitgebreider onderzoek naar Europese subsidies uit te voeren.

- *Wta, toezicht op ACAM*

ACAM controleert de jaarrekeningen van de centrale stad, van de stadsdelen en van de gemeentelijke diensten en geeft hierbij controleverklaringen af. De rekenkamer is op grond van de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta) toezichthouder op ACAM en onderzoekt regelmatig in hoeverre ACAM voldoet aan de eisen van de Wta.

In het kader van het doorlopend toezicht heeft de rekenkamer in 2013 een uitgebreider onderzoek uitgevoerd naar de controleaanpak en het kwaliteitsbeheersingssysteem. De rekenkamerbrief *Doorlopend toezicht op ACAM* werd op 17 september 2013 gepubliceerd. Gerapporteerd werd dat in het onderzoek geen informatie is aangetroffen om te concluderen dat ACAM niet in voldoende mate voldoet aan de in de Wta gestelde eisen. In de rekenkamerbrief zijn verder de bevindingen van het onderzoek samengevat en 4 verbeterpunten vermeld. In reactie op de verbeterpunten gaf ACAM aan deze verbeterpunten ter harte te zullen nemen.

- *Wmo in Amsterdam (opvolgingsonderzoek)*

In 2009 publiceerde de rekenkamer het rapport *De Wmo in Amsterdam*, met daarin 10 aanbevelingen aan het college van B en W. In het opvolgingsonderzoek stonden de volgende vragen centraal:

- In welke mate heeft het onderzoek aanleiding gegeven tot een gedachte-wisseling en behandeling in de gemeenteraad?
- In welke mate heeft het college van B en W uitvoering gegeven aan de aanbevelingen van de rekenkamer?

Op 25 september 2013 verscheen de rekenkamerbrief *Opvolgingsonderzoek De Wmo in Amsterdam*. In deze brief concludeerde de rekenkamer dat het college 5 van de 10 aanbevelingen volledig had uitgevoerd. Twee aanbevelingen waren niet meer relevant en twee waren gedeeltelijk uitgevoerd. Het college heeft een aantal maatregelen ingevoerd om misbruik bij Pgb's tegen te gaan. Maar deze maatregelen zijn niet voorzien van een visie en ook nog niet geëvalueerd. Ook geeft de gemeente geen inzicht in het aantal personen dat langer dan 8 weken moet wachten op de aanvraag van een Pgb.

- *Renovatie Oostlijn / MVP Metro*

De renovatie van de Oostlijn is bedoeld om de veiligheid en het comfort van het reizen met de metro voor de reiziger te verbeteren. Inmiddels zijn de kosten van de renovatie van de Oostlijn een stuk hoger dan aanvankelijk werd aangenomen en is de uitvoering vertraagd. De problemen rondom de uitvoering van de renovatie van de Oostlijn waren voor de rekenkamer aanleiding om een verkenning uit te voeren. Doel van de verkenning: inzicht krijgen in de risico's die nog binnen het project aanwezig zijn en die een bedreiging vormen voor de realisatie van het project.

De rekenkamer voerde de verkenning uit in de periode september-november 2013 en trok twee conclusies die in een brief van 13 november 2013 aan de gemeenteraad zijn medegedeeld. De eerste conclusie is dat een uitvoerig onderzoek naar de renovatie Oostlijn zinvol en nuttig is en dat dit onderzoek na mei 2014 zal worden gestart. Gezien het feit dat de projectorganisatie momenteel hard werkt aan het bereiken van de belangrijke mijlpaal van de gebruiksmelding, vindt de rekenkamer een eerdere start van het onderzoek niet zinvol. Ten tweede besloot de rekenkamer tot een nader onderzoek naar het Meerjaren Vervangingsprogramma Metro (MVP Metro). Het besluit tot dit nader onderzoek is gebaseerd op de voorlopige bevindingen uit de verkenning en mede ingegeven door het belang dat de voltallige raad aan dit onderwerp hecht. Op 3 april 2013 is over dit onderwerp een motie van de raadsleden Van Drooge en Molenaar door voltallige de raad aangenomen (Gemeentebled, afdeling 1, nummer 100, 2013), waarin er een zekere zorg werd uitgesproken over de consequenties van de budgetoverschrijding voor het MVP Metro.^[1]

- *Bouwen aan de stad II*

De centrale stad, de stadsdelen, de woningcorporaties en de Huurdersvereniging Amsterdam hebben in 2011 in de overeenkomst 'Bouwen aan de stad II' afspraken gemaakt over onder meer de verkoop van huurwoningen, nieuwbouw, energiebesparende maatregelen, wijkaanpak en de verhuur van sociale huurwoningen.

In 2013 heeft de rekenkamer een verkenning uitgevoerd naar de voortgang van de gemaakte afspraken uit de overeenkomst 'Bouwen aan de stad II' en naar de samenwerking tussen de partijen die de overeenkomst hebben ondertekend. De rekenkamer besloot naar aanleiding van deze verkenning om in 2013 geen nader onderzoek te doen. Uiteindelijk is het accent bij de verkenning meer komen te liggen bij de centrale stad dan bij de stadsdelen. Dit hangt samen met de belangrijke rol die de centrale stad speelt bij het maken van de afspraken in 'Bouwen aan de stad II'. De conceptrekenkamerbrief is dan ook voor een bestuurlijke reactie voorgelegd aan het college van burgemeester en wethouders. De resultaten van de verkenning werden via een rekenkamerbrief op 13 november 2013 aan de gemeenteraad aangeboden. In de brief waren aandachtspunten opgenomen over de (toekomstige) aansturing van woningcorporaties en over de taakverdeling tussen stadsdelen/bestuurcommissies en de centrale stad. De rekenkamerbrief is ook aan de stadsdeelraden toegezonden.

- *Reorganisaties*

De gemeente Amsterdam reorganiseert vaak. Volgens telling van de rekenkamer 115 keer sinds 2008. Soms grote reorganisaties, soms kleine. Vrijwel elke dienst van de gemeente is één of meer keer gereorganiseerd. Uit onderzoek dat de rekenkamer in 2013 uitvoerde bleek echter dat er onvoldoende waarborgen zijn dat het proces van de gemeentelijke organisatieontwikkeling doelmatig verloopt. Binnen de gemeente is onvoldoende transparantie en regie bij reorganisaties. De gemeente weet zelf niet hoeveel reorganisaties er gaande zijn en bewaakt niet of reorganisaties passen binnen andere (gemeentebrede) ontwikkelingen. Afgeronde reorganisaties worden zelden geëvalueerd. Opgedane kennis en ervaring worden zo onvoldoende veiliggesteld voor de ambtelijke organisatie. Kosten van ambtenaren die hun baan verliezen worden beperkt, maar hadden lager kunnen zijn. Naar aanleiding van deze conclusies deed de rekenkamer 8 aanbevelingen in haar rapport *Reorganiseren in Amsterdam*, dat op 21 november 2013 werd gepubliceerd.

- *Buurtbegroting Oost*

In 2013 heeft de rekenkamer onderzoek gedaan naar de buurtbegroting van stadsdeel Oost. Deze buurtbegroting is een website waarbij de activiteiten en bijbehorende financiële inzet voor buurten wordt weergegeven en is in eerste instantie ontwikkeld ter ondersteuning van de ambtelijke organisatie bij het gebiedsgericht werken in stadsdeel Oost. Een instrument als de buurtbegroting kan ook zinvol zijn voor de (stadsdeel)raad. Met de inzet van digitale hulpmiddelen wordt de afstand tussen de abstracte kaders uit de buurtbegroting en concrete uitvoering overbrugd. Daarmee bieden de buurtbegroting en vergelijkbare instrumenten mogelijkheden om de (stadsdeel)raad te ondersteunen bij vervulling van zijn controlerende en volksvertegenwoordigende rol. Minder bruikbaar is de buurtbegroting bij vervulling van de kaderstellende rol. De buurtbegroting is nog in ontwikkeling. In de rekenkamerbrief *Buurtbegroting Oost*, die op 16 december 2013 werd gepubliceerd, heeft de rekenkamer enkele aandachtspunten voor (de verdere ontwikkeling) van de buurtbegroting en vergelijkbare instrumenten geformuleerd.

3.3 Wat is er gedaan voor Zaanstad?

In 2013 rondde de rekenkamer de volgende projecten voor Zaanstad af:

- *Wmo in Zaanstad (opvolgingsonderzoek)*

In 2009 publiceerde de rekenkamer het rapport *De Wmo in Zaanstad*. Dit rapport resulteerde destijds in 14 aanbevelingen. In 2013 onderzocht de rekenkamer in hoeverre de aanbevelingen door het college van B en W waren uitgevoerd. In het opvolgingsonderzoek stonden twee vragen centraal:

- In welke mate heeft het onderzoek aanleiding gegeven tot een gedachte-wisseling en behandeling in de gemeenteraad?
- In welke mate heeft het college van B en W uitvoering gegeven aan de aanbevelingen van de rekenkamer?

Op grond van dit opvolgingsonderzoek concludeerde de rekenkamer dat het college op dat moment 10 van de 14 aanbevelingen volledig had uitgevoerd. Drie aanbevelingen waren gedeeltelijk uitgevoerd, één aanbeveling was niet uitgevoerd. De rekenkamer attendeerde de gemeenteraad van Zaanstad in de rekenkamerbrief *Opvolgingsonderzoek De Wmo in Zaanstad* (d.d. 3 oktober 2013) op de volgende punten:

- Voorzie maatregelen om misbruik tegen te gaan van een visie en evalueer de werking van maatregelen;
- Vergroot de klantvriendelijkheid richting de burger;
- Inzicht in de werkelijke kosten voor huishoudelijke hulp, zeker nu burgers geacht worden langer thuis te blijven wonen.

- *Raadsonderzoek Nauerna*

De gemeenteraad van Zaanstad heeft in 2012 een motie aangenomen om de restcapaciteit en storthoogte van de stortplaats Nauerna te berekenen. Reden was dat de bewoners zelf berekeningen maakten op basis van de Actuele Hoogtekaart Nederland en zo berekenden dat de stortlocatie al vol was, waarna Afvalzorg beweerde dat dat niet zo was. De gemeenteraad van Zaanstad heeft besloten een onafhankelijk bureau duidelijkheid hierin te laten verschaffen.

De rekenkamer heeft op verzoek van de raadsgriffie van Zaanstad ondersteuning verleend bij de selectie van het technisch bureau dat het onderzoek moest uitvoeren en bij de opdrachtformulering. Het geselecteerde bureau is gevraagd de noodzakelijke metingen uit te voeren om inzicht te krijgen in de storthoogtes en nog resterende stortcapaciteit op de stortplaats. Het onderzoek werd begeleid door een begeleidingscommissie bestaande uit leden van de Zaanse gemeenteraad. Behalve bij de start van het onderzoek heeft de rekenkamer de begeleidingscommissie ook geadviseerd tijdens de uitvoering en de rapportage.

- *Organisatieontwikkeling*

In 2010 is de gemeente Zaanstad gestart met een proces van organisatieontwikkeling. De doelstellingen hiervan waren nader uitgewerkt in het programma 'Werken aan Evenwicht'. Dit programma moest ervoor zorgen dat de gemeentelijke organisatie zich onder steeds wisselende omstandigheden snel en adequaat zou weten te organiseren om samen met burgers, partners en instellingen te werken aan de toekomstvisie Zaans evenwicht en huidige en toekomstige collegeprogramma's.

De rekenkamer onderzocht hoe de gemeente Zaanstad destijds het proces van organisatieontwikkeling had vormgegeven en of de gemeente gebruik had gemaakt, dan wel rekening had gehouden met kansen en risico's bij de gekozen aanpak van de organisatieontwikkeling. Op 21 november 2013 verscheen de rekenkamerbrief *Organisatieontwikkeling in Zaanstad*. In deze brief schreef de rekenkamer dat de gemeente Zaanstad voor de haar gewenste organisatieontwikkeling geen standaard benadering had gekozen. De kans die de gemeente had om meer draagvlak onder de medewerkers te creëren,

werd volgens de rekenkamer slechts ten dele benut. Het was medewerkers niet altijd duidelijk wat er met hun inbreng zou worden gedaan. Het proces van organisatieontwikkeling is gaandeweg nauw verweven geraakt met de hervormingsagenda en de bezuinigingen.

3.4 Wat is er gedaan voor de stadsdelen (van Amsterdam)?

In 2013 rondde de rekenkamer de volgende projecten voor de stadsdelen (van Amsterdam) af:

- *Handhaving openbare ruimte (opvolgingsonderzoek)*

In 2012/2013 onderzocht de rekenkamer in hoeverre de aanbevelingen uit het rapport *Handhaving openbare ruimte* (gepubliceerd in 2009) door de stadsdelen Nieuw-West en Oost waren uitgevoerd. Bij beide stadsdelen bleek dit niet volledig het geval. Stadsdeel Nieuw-West was wel verder met het uitvoeren van de aanbevelingen dan stadsdeel Oost.

De rekenkamer concludeerde op grond van dit opvolgingsonderzoek dat de stadsdelen Nieuw-West en Oost niet alle aanbevelingen hadden uitgevoerd. Stadsdeel Nieuw-West voerde 8 aanbevelingen uit, 6 gedeeltelijk en 2 aanbevelingen voerde het stadsdeel niet uit. Door stadsdeel Oost zijn geen van de aanbevelingen volledig uitgevoerd: 5 aanbevelingen zijn niet uitgevoerd en 4 zijn gedeeltelijk uitgevoerd. De rekenkamerbrief *Opvolgingsonderzoek Handhaving openbare ruimte* verscheen op 26 februari 2013.

- *Handhaving terras- en horecabeleid*

De handhaving van het terras- en horecabeleid geniet een bijna continue politieke en maatschappelijke aandacht. Bovendien vergt de handhaving veel capaciteit van de stadsdelen, waarbij de vraag relevant is of er efficiënt gewerkt wordt. Om deze redenen heeft de rekenkamer in 2013 een verkenning uitgevoerd naar de handhaving van het terras- en horecabeleid in de stadsdelen Centrum en Zuid. Het doel van de verkenning was om na te gaan of er sprake is van een probleem bij de handhaving van het horeca- en het terrasbeleid en of de stadsdelen risico's lopen bij de uitvoering van de handhaving. De centrale vraag hierbij luidde: 'In hoeverre zijn er redenen om de handhaving van het terras- en horecabeleid in stadsdelen Centrum en Zuid nader te onderzoeken?'

Uit de verkenning bleek dat er risico's bestaan bij de horecahandhaving waar de stadsdelen nog onvoldoende controle op hebben, en dat deze risico's grotendeels samenkomen bij de afhandeling van klachten van burgers over horeca. Leidt een verruiming van de horecaregels tot een toename van het aantal klachten, wordt er niet een te groot beslag gelegd op de beschikbare handhavingcapaciteit, en hoe zit het met de efficiëntie van de werkwijze? Tijdens de verkenning werd duidelijk dat er veel verschuift op het gebied van handhaving: zowel in de uitvoering als in de taakverdeling tussen stadsdelen en centrale stad. De rekenkamer heeft dan ook besloten om vanaf januari 2014 een onder-

zoek uit te voeren naar de afhandeling van horecaklachten in de stadsdelen Centrum en Zuid.

- *Schoonhouden van de openbare ruimte (opvolgingsonderzoek)*

In 2012/2013 onderzocht de rekenkamer in hoeverre de aanbevelingen uit het rapport *Schoonhouden openbare ruimte* (gepubliceerd in 2009) door de stadsdelen Nieuw-West Oost, West en Zuid waren uitgevoerd. De rekenkamer concludeerde op grond van dit opvolgingsonderzoek dat 6 van de 8 aanbevelingen door de stadsdelen waren uitgevoerd. De aanbevelingen over de beïnvloeding van het gedrag van burgers, over de stedelijke zwerfvuilmeting, over de aanbesteding van groenbestekken en die over de meldingenregistratie en de Amsterdamse Servicecode waren uitgevoerd of op een haar na (de nieuwe meldingenregistratie en servicecode) gereed. Alleen de aanbeveling over de kostenefficiëntie pakten de stadsdelen niet op. In de stadsdelen Nieuw-West en Oost werd deze aanbeveling deels uitgevoerd; West en Zuid voerden hem niet uit. De aanbeveling over beeldvegen is door Nieuw-West, Oost en Zuid wel uitgevoerd en door West gedeeltelijk. De rekenkamerbrief *Opvolgingsonderzoek Schoonhouden van de openbare ruimte* verscheen op 26 maart 2013.

- *Verlengde afkoop erfpacht stadsdelen Centrum, Nieuw West, Noord, Oost, West en Zuidoost en Verlengde afkoop erfpacht stadsdeel Zuid*

In 2012 constateerde de rekenkamer dat de gemeente een aantal erfpachters een aanbieding had gedaan voor de nieuwe canon voor het nieuwe tijdvak, terwijl zij niet gelijktijdig werden geattendeerd op de mogelijkheid om het erfpachtrecht verlengd af te kopen onder de AB 1994. In reactie op de rekenkamerbrief *Verzoekonderzoek verlengde afkoop erfpacht* (d.d. 31 oktober 2012) heeft het college besloten om erfpachters hierover alsnog te informeren. De rekenkamer is in 2013 nagegaan of alle erfpachters uit stadsdeel Zuid die het betreft, ook zijn geselecteerd en zijn aangeschreven. Dit bleek inderdaad het geval te zijn.

Verder heeft de rekenkamer geconstateerd dat Bureau Erfpacht meerdere malen erfpachters heeft moeten selecteren voordat de brieven konden worden verzonden. Dit is mede het gevolg van het niet op orde zijn van de koppeling tussen de (erfpacht) registraties en de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG). Ook heeft de rekenkamer in 2013 vastgesteld dat Bureau Erfpacht alle erfpachters uit de stadsdelen Centrum, Nieuw West, Noord, Oost, West en Zuidoost heeft geïnformeerd die mogelijk in het verleden niet volledig zijn geïnformeerd over de mogelijkheid om hun erfpachtrecht verlengd af te kopen.

De rekenkamerbrief *Verlengde afkoop erfpacht stadsdeel Zuid* verscheen op 26 maart 2013. De rekenkamerbrief *Verlengde afkoop erfpacht stadsdelen Centrum, Nieuw West, Noord, Oost, West en Zuidoost* is op 3 april 2013 uitgebracht.

- *Fietswrakken*

Uit diverse publicaties blijkt dat ondernemers en burgers zich ergeren aan het grote aantal op straat geparkeerde fietsen die niet meer gebruikt lijken te worden. Op veel plekken in de stad is de ruimte om fietsen te parkeren schaars. Anderzijds zijn er ook voorbeelden van burgers die klagen over onrechtmatige verwijdering van hun fiets.

De rekenkamer heeft in 2013 een verkenning verricht om inzicht te krijgen in het beleid dat de gemeente en de stadsdelen van Amsterdam voeren bij het verwijderen van fietsen. De centrale vraag luidde: 'In hoeverre is er aanleiding om diepgaander onderzoek te doen naar het beleid dat de gemeente voert bij het verwijderen van fietsen?' Uit de verkenning kwam naar voren de centrale stad steeds meer aandacht besteedt aan fietsparkeeroverlast. Besloten is deze verkenning in 2014 voort te zetten in een onderzoek naar het verwijderen van fietsen.

- *Beheer van sporthallen en sportparken (fase 1)*

In het 4e kwartaal van 2012 startte de rekenkamer met een onderzoek naar het beheer van sporthallen en sportparken. De hoofdvraag van het onderzoek luidde: 'In hoeverre is het door de stadsdelen Nieuw-West, Noord, Oost en Zuid gevoerde beleid en de uitvoering van het beheer en de exploitatie van sporthallen en sportparken doelmatig?' De rekenkamer concludeerde dat 3 van de 4 onderzochte stadsdelen wel algemeen sportbeleid hadden, maar dat specifiek accommodatiebeleid in alle 4 de stadsdelen ontbrak. De aandacht voor een expliciete keuze voor de vormen van beheer en exploitatie van de sportaccommodaties bleek beperkt. De informatie over de kosten en opbrengsten per sportaccommodatie was in 3 van de 4 onderzochte stadsdelen onvolledige. De kwaliteit varieerde sterk per stadsdeel.

De rekenkamer besloot in 2013 om tussentijds een brief te schrijven aan de onderzochte stadsdelen over de resultaten van de eerste fase van dit onderzoek en deze brief ook naar de gemeenteraad te sturen. De directe aanleiding om dit te doen waren de aangekondigde bezuinigingen op sport in het kader van 'Eén stad, één opgave'.

De rekenkamerbrief *Beheer van sporthallen en sportparken (fase 1)* verscheen op 10 mei 2013. In 2014 zal het tweede deel van het onderzoek worden afgerond.

- *Schuldhelpverlening*

In 2007 publiceerde de rekenkamer een rapport over de schuldhelpverlening in de Amsterdamse stadsdelen. Daarbij werden een aantal knelpunten geconstateerd; de gemeente had met name niet goed zicht op het succes van de uitgevoerde trajecten.

De hoofdconclusie in deze nieuwe verkenning die werd uitgevoerd in 2013, was dat de gemeente sindsdien met de nieuwe schuldhelpverleningsmonitor, een kwaliteitsconsulent, klanttevredenheidsonderzoeken, klachtenoverzichten en kwartaaloverleggen op de goede weg is met het verzamelen van informatie over de geleverde prestaties,

succes- en faalfactoren bij deze prestaties en de bereikte effecten van de schuldhulpverlening.

In de rekenkamerbrief *Schuldhulpverlening* zijn een aantal suggesties voor verdere verbetering opgenomen. Deze rekenkamerbrief verscheen op 17 juli 2013.

- *Vernieuwing sociaal domein*

Er gaat de komende jaren veel veranderen in het sociaal domein, maar de inhoud en consequenties zijn niet altijd duidelijk. De rekenkamer heeft daarom in 2013 via een verkenning in kaart gebracht wat de veranderingen behelzen, hoe Amsterdam daar vorm aan wil geven en welke risico's specifieke aandacht van de raad verdienen. Er is nog zoveel in beweging dat het nu niet zinvol is om een diepgaand onderzoek in te stellen. De veranderingen in het sociaal domein zijn verstrekkend en de rekenkamer vindt het dan ook belangrijk om hierbij een vinger aan de pols te houden.

Op 25 september 2013 werd rekenkamerbrief *Vernieuwing in het sociaal domein* gepubliceerd. In deze brief formuleerde de rekenkamer een aantal aandachtspunten en risico's, die in het bijzonder de aandacht van de raad verdienen. Als meest urgente aandachtspunten werden genoemd:

- het stimuleren van eigen kracht
- de samenhang in het sociaal domein
- een helder kader voor samenwerking tussen gemeente en professionals

In de komende jaren zal de rekenkamer de voorbereiding en invoering van de drie decentralisaties in Amsterdam op verschillende momenten gaan monitoren.

- *Parkeerbeleid*

Uit het in 2012/2013 uitgevoerde onderzoek naar parkeerbeleid van de Amsterdamse stadsdelen bleek dat de stadsdelen binnen de centraal vastgestelde kaders veel vrijheid hebben om hun eigen parkeerbeleid vorm te geven. Zo zet bijvoorbeeld stadsdeel Zuid in op de vergroting van de parkeercapaciteit en willen de stadsdelen Centrum en West vooral de kwaliteit van de openbare ruimte verbeteren. In vrijwel elk stadsdeel ontbreekt echter een relatie met het beleid in andere stadsdelen, terwijl maatregelen in het ene stadsdeel wel hun weerslag kunnen hebben op de parkeersituatie in andere stadsdelen. Dit geldt ook voor de relatie met andere beleidsterreinen.

Over het algemeen wordt weinig aandacht besteed aan de relatie met bijvoorbeeld de economische ontwikkeling van het stadsdeel. Stadsdelen hebben ook onvoldoende inzicht in de resultaten die ze behalen met hun parkeerbeleid en in de opvattingen die bewoners hebben over het parkeerbeleid.

In het rapport *Parkeren in Amsterdam* (d.d. 1 oktober 2013) deed de rekenkamer 6 aanbevelingen, onder andere gericht op het vormgeven van het beleid. Daarbij ging het onder meer om:

- het concreter formuleren van beoogde maatschappelijke effecten en beleidsdoelen;
- het bewaken van de samenhang tussen het parkeerbeleid van de verschillende stadsdelen met speciale aandacht voor het parkeerbeleid in andere stadsdelen en stadsdeeloverstijgende maatregelen en
- het afwegen van in te zetten maatregelen op basis van kosten en verwachte effecten.

- *Verzelfstandiging openbaar onderwijs in stadsdeel West (opvolgingsonderzoek)*

In 2013 onderzocht de rekenkamer of de aanbevelingen, die ze deed in het rapport *Verzelfstandiging openbaar onderwijs in stadsdeel West* (gepubliceerd in 2010) ook daadwerkelijk waren uitgevoerd. Dit bleek voor het grootste deel het geval te zijn. Alleen de aanbevelingen over evaluatie en de bestemming van financiële middelen waren niet uitgevoerd. De rekenkamer heeft geen aanwijzingen dat de uitgaven voor onderwijs in stadsdeel West extra aandacht nodig hebben. De rekenkamer vroeg in de rekenkamerbrief *Opvolgingsonderzoek Verzelfstandiging openbaar onderwijs in stadsdeel West* wel aandacht voor de evaluatie van de verzelfstandiging en het toezicht op het openbaar onderwijs.

3.5 Overzicht van de prestaties

Tabel 3.2 geeft een indruk van de geleverde prestaties in 2013 aan de hand van de in 2013 afgeronde onderzoeken.

Tabel 3.2 - Doorwerking van de in 2013 gepubliceerde rapporten en rekenkamerbrieven

(centrale stad van) Amsterdam	doorwerking				
	A	B	C	D	extra
Informatiewaarde van de begroting	+	+	+	++	1)
Leegstand kantoren	+	++	-/+	+	
Nazorg aan gedetineerden	+	+	+	-	2)
Jeugdhulpverlening (regievoering)	+	+	+	+	3)
Erfpachtherziening	++	++	++	-/+	4)
Europese subsidies	++	+	+	-	
Wta, toezicht op ACAM	+	-	-	-	
Wmo in Amsterdam (opvolgingsonderzoek)	+	++	+	-	
Bouwen aan de stad II	+	+	-	-/+	
Reorganisaties	++	++	++	++	

stadsdelen (van Amsterdam)					
Buurtbegroting Oost	+	+	-	-/+	
Handhaving openbare ruimte (opvolgingsonderzoek)	-/+	nvt	nvt	-	
Schoonhouden van de openbare ruimte (opvolgingsonderzoek)	-/+	nvt	nvt	-	
Schuldhelpverlening (behandeling centrale stad)	++	-	-	-	
Beheer van sporthallen en sportparken (fase 1) (behandeling centrale stad)	+	-	-	-	5)
Vernieuwing sociaal domein	-	-/+	nvt	-	6)
Parkeerbeleid	-/+	-	-	+	7)
Verzelfstandiging openbaar onderwijs in stadsdeel West (opvolgingsonderzoek)	-	nvt	nvt	-	8)
Zaanstad					
Wmo in Zaanstad (opvolgingsonderzoek)	+	-	-	-/+	
Organisatieontwikkeling in Zaanstad	++	-	-	-	9)

- A. Behandeling commissie
 B. Behandeling raad
 C. (Expliciete) raadssteun aanbevelingen/aandachtspunten
 D. Externe publiciteit
 (- = niet; -/+ = beperkt; + = normaal; ++ = uitgebreid)

1. Bijeenkomst met raadsleden en ambtenaren op 24 april 2014 over mogelijke en wenselijke verbeteringen van de begroting. Publicatie van een aparte notitie met voorbeelden op website.
2. Rapport opgenomen op de website voor vakspecialisten (hetccv.nl).
3. Het rapport wordt meegenomen in de discussie over taakverdeling bestuurscommissies/stadsdelen en centrale stad.
4. Op verzoek van het stadsdeel Zuid is onderzoek gedaan naar de verlengde afkoop erfpacht. Naar aanleiding van het onderzoek is gerapporteerd aan de gemeenteraad en zijn er afzonderlijke rekenkamerbrieven verzonden aan stadsdeel Zuid en aan de overige stadsdelen.
5. Rapport besproken in commissie KSZ van de centrale stad. Rapport wordt meegenomen in de discussie over de organisatie van sport binnen de stad (mogelijk gemeentelijk sportbedrijf).
6. Informerend rapport over ontwikkelingen in het sociaal domein. De rekenkamer zal de voorbereiding en invoering van de drie decentralisaties in Amsterdam op verschillende momenten gaan monitoren.
7. De raad van de centrale stad heeft besloten om onze aanbevelingen mee te nemen bij de discussie over de bestuurscommissies.
8. Aanbieding aan de stadsdeelraad van stadsdeel West 5 november 2013.
9. Rekenkamerrapport wordt meegenomen in een informatieve bijeenkomst als onderdeel van het introductieprogramma voor de nieuwe raad. Daarna discussiebijeenkomst in Zaanstad beraad.

Bij de afronding van verkenningen *Renovatie Oostlijn* (centrale stad) en *Handhaving terrassen horecabeleid* (stadsdelen) zijn geen afzonderlijke rapporten of rekenkamerbrieven gemaakt. De doorwerking bestaat in beide gevallen uit de uitvoering van diepgaander onderzoek dat in 2014 zal worden gepubliceerd. De verkenning *Renovatie Oostlijn* heeft daarnaast ook aanleiding gegeven voor een onderzoek naar het Meerjarenvervangingsprogramma Metro (MVP Metro) waar de renovatie van de Oostlijn onderdeel van uitmaakt. Ook dat zal in 2014 worden gepubliceerd.

De ondersteuning voor Zaanstad van het raadsonderzoek Nauerna heeft ook zeker doorwerking gehad. Het is uitgebreid behandeld in de raad, heeft veel publiciteit gehad en is ook gebruikt in het gesprek tussen gemeente Zaanstad en de belangengroep Nauerna. We hebben dat project niet in tabel 3.2 opgenomen omdat het geen eigen onderzoek betrof, maar ondersteuning bij een raadsonderzoek. Dat betekent overigens ook nog een ander soort doorwerking, de raad van Zaanstad heeft zich gerealiseerd dat de rekenkamer ook nog op een andere manier kan helpen bij de controletaak dan door het uitvoeren van rekenkameronderzoek.

3.6 Ontwikkelen onderzoeksprogramma's

Voor het uitvoeren van onderzoeken ontwikkelt de rekenkamer jaarlijks onderzoeksprogramma's voor Amsterdam, de stadsdelen en voor Zaanstad. Het ontwikkelen van onderzoeksprogramma's is een redelijk omvangrijke taak aangezien dat zorgvuldig moet gebeuren. In totaal hebben wij in 2013 aan de ontwikkeling van de drie onderzoeksprogramma's 2014 173 dagen besteed.

Gedurende het hele jaar volgen medewerkers het publieke en politieke debat. Elke medewerker heeft daarbij een bepaald aandachtsgebied. Daarnaast staan we via onze website ook open voor directe signalen van burgers. Daar wordt soms wel gebruik van gemaakt. Verkenningen in het lopende jaar spelen ook een rol bij het genereren van ideeën voor projecten. Omdat reageren op de actualiteit kan zorgen voor blinde vlekken, is een gespreide aandacht in de loop der jaren over verschillende beleidsterreinen ook een belangrijk aandachtspunt. Daarnaast baseert de rekenkamer zich op criteria en uitgangspunten die in de beleidsvisie zijn vastgelegd.

Om de onderzoeksprogramma's op te stellen worden in het najaar gesprekken gevoerd met onze politieke gesprekspartners. Het startpunt van die gesprekken is een groslijst van door ons verzamelde mogelijke onderwerpen. Bij de gemeenteraad van Amsterdam en de gemeenteraad van Zaanstad zijn de auditcommissies onze gesprekspartners. Voor de stadsdelen is de Klankbordgroep, samengesteld uit raadsdelen van de verschillende stadsdelen, een belangrijke gesprekspartner. Het onderlinge gesprek in de Klankbordgroep tussen vertegenwoordigers van de verschillende deelraden is altijd stimulerend voor de gedachtevorming. Tot slot benadert de rekenkamer ook altijd de politieke fracties van de gemeenteraden van Amsterdam en Zaanstad. Na die consultatieronden worden de programma's geschreven, vastgesteld en gepubliceerd op de website van de rekenkamer.

3.7 Overige activiteiten

Buiten het reguliere onderzoek was de rekenkamer in het verslagjaar 2013 op diverse andere terreinen actief:

- Het ontwikkelen van een instrument om de financiële positie van gemeenten op basis van indicatoren te kunnen vergelijken. De resultaten zijn gepresenteerd op het congres Staat van Nederland op 23 september 2013. In het tijdschrift TPC van januari 2014 is een artikel gepubliceerd over het vergelijkingsinstrument.
- Eén van de senioronderzoekers verzorgde een college/cursus over rekenkameronderzoek en één van de onderzoekers gaf een lezing tijdens een studiedag.
- De directeur van de rekenkamer trad op als scriptiebegeleider van een tweetal studenten van de Universiteit van Amsterdam heeft ook gastcolleges aan de HvA verzorgd.
- Een projectleider heeft zitting in de visitatiecommissie Waterketen die de naleving van de afspraken uit het Bestuursakkoord Water door gemeenten, waterschappen en drinkwaterbedrijven beoordeelt.
- De 3 registeraccountants van de rekenkamer organiseerden een drietal bijeenkomsten van de *Kenniskring Frederikspleinberaad*, een platform voor kennisuitwisseling tussen accountants werkzaam bij lokale overheden en in de non-profit sector.

3.8 Wat heeft het gekost?

De kosten voor het voorbereiden en uitvoeren van het onderzoek bedroegen in 2013 circa € 1,8 miljoen. Voor verdere details wordt verwezen naar de financiële verantwoording in de jaarrekening en dan met name naar de paragrafen 5.1 en 5.2. In de onderstaande tabellen 3.3A en 3.3B staan overzichten van het aantal onderzoeksdagen en de verdeling daarvan. De gemiddelde kostprijs van een onderzoekdag bedraagt € 807 (2012: € 780). Daarin zijn alle directe en indirecte kosten opgenomen. De gemiddelde kostprijs per onderzoeksdag is gestegen vanwege de autonome loonontwikkeling en een iets lager productiviteitspercentage in 2013 (2013: 62,8% tegenover 64,6% in 2012).

Tabel 3.3A - Aantal geschreven dagen per klant (verdeling van onderzoeksdagen)

verdeling	2013	cumulatief 2011-2013 ¹
<i>algemeen</i>		
(centrale stad van) Amsterdam	1165	3.338
stadsdelen (van Amsterdam)	692	2.088
Zaanstad	230	562
<i>direct</i>	2087	5.988
<i>totaal</i>	3325	9.347
<i>percentage direct</i>	62,8	64,3

¹ In het jaarverslag 2012 waren de cijfers vanaf 1 juni 2010 verantwoord.

Tabel 3.3B - Verdeling onderzoekstijd

verdeling	2013	cumulatief 2011-2013	norm
(centrale stad van) Amsterdam	55,8%	55,8%	51%
stadsdelen (van Amsterdam)	33,2%	34,9%	40%
Zaanstad	11,0%	9,4%	9%

Bij de onderzoeksdagen gaat het zowel om tijd die in 2013 is besteed aan projecten die zijn afgerond voor 31 december als om projecten waaraan wel is gewerkt, maar die nog niet zijn afgerond. Bij 2011-2013 gaat het om de periode vanaf 1 januari 2011. We zien dat ten opzichte van de norm aan Zaanstad iets te veel tijd is besteed. Voor wat betreft de verdeling tussen de centrale stad (van Amsterdam) en de stadsdelen is er niet zo'n harde norm en is de verdeling redelijk. In de gemeenschappelijke regeling is bepaald dat eens per 6 jaar een slotafrekening wordt opgesteld en nieuwe afspraken worden gemaakt over de jaarlijkse bijdragen van beide gemeenten.

Tabel 3.4 - Overzicht van het gemiddeld aantal dagen van de in 2013 afgeronde projecten

soort projecten	aantal projecten	gemiddeld aantal dagen per project
grote projecten (meer dan 80 dagen)	8	194
kleine projecten (80 dagen of minder)	6	42
opvolgingsonderzoeken	4	16
bijzondere onderzoeken	2	28
onderzoeksprogramma's	3	58

4 Paragrafen

4.1 Weerstandsvermogen

De risico's zijn minimaal. Er is een structurele dekking voor de reguliere kosten. De deelnemende gemeenten in de gemeenschappelijke regeling hebben zich verbonden aan een bepaalde bijdrage voor een looptijd van 6 jaar (Deze periode loopt tot juni 2016). De personele lasten (en overigens ook materiële uitgaven die samenhangen met de taakuitvoering) worden gedekt vanuit de door hen betaalde jaarlijkse bijdrage. Voor het opvangen van schommelingen in de uitgaven streeft de rekenkamer ernaar om een algemene reserve aan te houden van maximaal 15% van de te ontvangen jaarlijkse bijdragen.

Er zijn op dit moment geen onverwachte kosten van substantiële omvang. Het enige risico zit in de mogelijkheid dat één van de deelnemende gemeenten zich terugtrekt. Daarmee zouden de financiële mogelijkheden om de personele lasten te betalen sterk kunnen verminderen. Dat is echter niet primair een risico van de rekenkamer. De medewerkers van het bureau van de rekenkamer hebben een ambtelijke aanstelling bij de gemeente Amsterdam. In de gemeenschappelijke regeling is bepaald dat de financiële gevolgen van een uittreding en de daarbij behorende verplichtingen van de uittredende gemeente door de raden worden vastgesteld na het horen van het lid van de rekenkamer. Hieruit kan worden afgeleid dat de kosten die samenhangen met een eventuele uittreding niet voor rekening van de rekenkamer komen, maar ten laste van de uittredende gemeente.

4.2 Financiering

De rekenkamer financiert de lopende exploitatie met de ontvangen bijdragen van de deelnemende gemeenten, kortlopende schulden en de opgebouwde reserves. De rekenkamer heeft geen langlopende leningen aangetrokken. Voor mogelijke investeringen in de huisvesting heeft de rekenkamer een bestemmingsreserve huisvesting gevormd van € 152.230.

4.3 Overlegorgaan RMA

De Rekenkamer Metropool Amsterdam is een onafhankelijk orgaan en stelt het juist daarom op prijs om vertegenwoordigers van de raden te consulteren over de begroting, de 9-maands rapportage, de jaarrekening, het personeelsbeleid en de bedrijfsvoering (huisvesting, ICT) van de rekenkamer. Dat gebeurt in het Overlegorgaan RMA, waarin de gemeenteraden en deelraden van Amsterdam en Zaanstad zijn vertegenwoordigd. In 2013 is dit overlegorgaan driemaal bijeen gekomen: op 20 maart, 17 april en 13 november.

4.4 Bedrijfsvoering

De rekenkamer is gehuisvest op het Frederiksplein 1 en heeft daar de beschikking over 468 m² aan gehuurde kantoorruimte verdeeld over de 2^e en 4^e verdieping. Bij de rekenkamer waren in 2013 naast de directeur/bestuurder 17 medewerkers in dienst. Deze 17 medewerkers (9 mannen en 8 vrouwen) bezetten 15,5 voltijdbanen. Van de 17 medewerkers hebben er 12 een vaste aanstelling en 5 een aanstelling voor bepaalde tijd.

Dienstverleningsovereenkomst met de bestuursdienst van de gemeente Amsterdam

De rekenkamer heeft een dienstverleningsovereenkomst (SLA) met de Bestuursdienst van de gemeente Amsterdam afgesloten, waarin is opgenomen: de ondersteuning voor het te voeren personeelsbeleid, ondersteuning voor de financiële administratie (inclusief begroting en jaarrekening) en de ondersteuning op ICT-gebied. De looptijd van de SLA tussen de rekenkamer en de Bestuursdienst is verstreken. De rekenkamer heeft (net zoals in 2012) herhaaldelijk bij de Bestuursdienst aangedrongen om een nieuwe SLA af te sluiten. Aan dit verzoek is tot op heden geen invulling gegeven.

Bedrijfsvoeringverklaring

De bedrijfsvoering is getoetst aan vijf relevante aspecten. Op basis daarvan achten we de bedrijfsvoering van voldoende niveau.

1. Financiën en processturing: *voldoende*
 - De financiële administratie van de rekenkamer wordt gevoerd door de Bestuursdienst van de gemeente Amsterdam.
2. Juridische (beleids)kaders: *voldoende, maar de mandaten zijn nog niet geregeld en er is ook nog geen plaatsvervangend lid van de rekenkamer benoemd*
 - De rekenkamer werkt binnen het kader van de Regeling gemeenschappelijke Rekenkamer Metropool Amsterdam en heeft een reglement. Daarnaast bestaat er een convenant voor het uitvoeren van de rekenkamerfunctie voor de stadsdelen.
 - De directeur van de rekenkamer is nog niet gemandateerd om privaatrechtelijke handelingen te mogen verrichten. Bij de gemeentesecretaris en bij de directie Juridische Zaken is aangedrongen om dit formeel te regelen. In het afgelopen jaar heeft (net zoals in 2012) herhaaldelijk overleg plaatsgevonden, dat echter nog niet tot het gewenste resultaat heeft geleid.
 - Er is nog geen plaatsvervanger van de directeur van de rekenkamer benoemd en de tekst van de gemeenschappelijke regeling moet worden aangepast. Ook hierop is in het afgelopen jaar (net zoals in 2012) aangedrongen.
 - De Rekenkamer Metropool Amsterdam heeft een klachtenregeling, die is gepubliceerd op de website van de rekenkamer.

3. Informatie(beveiliging): *voldoende*

- De rekenkamer maakt gebruik van de ICT-voorzieningen van de gemeente Amsterdam en sluit zich aan bij de daar gehanteerde regels en procedures.
- In de kantoorruimten van de rekenkamer op de 2^e verdieping zijn technische maatregelen genomen om insluiping en inbraak te voorkomen. De kantoorruimten worden buiten kantooruren 24/7 gemonitord door een particuliere beveiligingscentrale.
- Met oog op een zorgvuldige omgang met gegevens heeft de rekenkamer een algemene melding gedaan van haar onderzoek bij het CBP.
- Tot de personele dossiers van de medewerkers van de rekenkamer hebben alleen de directeur, de gemandateerde projectleiders en het secretariaat toegang.
- De rekenkamer heeft een Archiefbeheersplan dat een handvat geeft voor een uniforme en toegankelijke archivering die voldoet aan de wettelijk daaraan te stellen eisen.

4. Personeel & Organisatie: *voldoende*

- De medewerkers van het bureau van de rekenkamer zijn ambtenaren in dienst van de gemeente Amsterdam en zijn rechtspositioneel volledig vergelijkbaar met medewerkers van de Bestuursdienst. Zij vallen onder dezelfde rechtpositionele regelingen (NRGA).
- De directeur van de rekenkamer overlegt regelmatig met de personeelsadviseur van de Bestuursdienst om te toetsen of het personeelsbeleid binnen de kaders blijft van de NRGA en passend is bij de zorgvuldigheid die van een rekenkamer verwacht mag worden.
- Na afloop van een onderzoeksproject wordt met ieder teamlid een individueel functioneringsgesprek gevoerd. Van dit gesprek wordt een verslag gemaakt.
- Met iedere medewerker wordt éénmaal per jaar een beoordelingsgesprek gevoerd. Van dit gesprek wordt een verslag gemaakt.
- De rekenkamer hecht eraan dat medewerkers zich blijven bekwamen. Daartoe wordt maximaal 2,5% van het personeelsbudget bestemd voor opleiding en nascholing.
- De medewerkers van de rekenkamer leggen ten overstaan van de directeur van de rekenkamer de ambtseed af en tekenen bij aanvang van hun dienstverband een geheimhoudingsverklaring. Voorafgaand aan het besluit tot aanstelling van een nieuwe medewerker dient hij/zij een verklaring omtrent het gedrag te overleggen.
- Drie medewerkers van de rekenkamer zijn in bezit van een BHV certificaat. In 2013 werd de jaarlijkse ontruimingsoefening in november gehouden.
- Het ziekteverzuim in 2013 bedroeg 2,82% (Verbaannorm = 3,63%).

5. Communicatie & Dienstverlening: *voldoende*

- De rekenkamer wil een open en transparante organisatie zijn. Rapporten zijn openbaar en worden gepubliceerd op de website. De onderzoeksprogramma's worden na consultatie van de raadsleden vastgesteld en ook op de website gepubliceerd.
- De onderzoeken van de rekenkamer zijn openbaar. Toetsing van de kwaliteit van de rapporten door de gecontroleerde en door de afnemers vindt plaats respectievelijk tijdens het onderzoek (ambtelijk en bestuurlijk wederhoor) en na afloop van het onderzoek (raadsbehandeling en het publieke debat).
- De directeur van de rekenkamer voert regelmatig overleg met vertegenwoordigers van de gemeenteraden van Amsterdam en Zaanstad.

Controle accountant

De controle van de jaarrekening 2013 wordt uitgevoerd door Ernst & Young Accountants. De door dit bureau afgegeven controleverklaring is onder *Overige gegevens van de jaarrekening* opgenomen.

5 Jaarrekening

5.1 Programmarekening

Hieronder volgt een overzicht van baten en lasten over de periode 1 januari tot en met 31 december 2013 en het resultaat over deze periode.

<i>baten</i>	<i>realisatie</i> 2012	<i>begroting</i> 2013	<i>realisatie</i> 2013	<i>verschil</i>
bijdrage Amsterdam	1.679.427	1.704.600	1.704.600	0
bijdrage Zaanstad	170.680	173.200	173.200	0
overige baten	10.689	P.M.	9.759	9.759
totaal	1.860.796	1.877.800	1.887.559	9.759

<i>lasten</i>	<i>realisatie</i> 2012	<i>begroting</i> 2013	<i>realisatie</i> 2013	<i>verschil</i>
personeelslasten	1.473.320	1.562.800	1.497.428	65.371
huisvestingslasten	136.065	140.000	125.676	14.324
ICT-kosten	80.570	70.000	82.505	-12.505
druk- en bindwerk	58.294	55.000	19.684	35.316
overige materiële kosten	53.580	50.000	49.756	244
kapitaallasten	-	-	-	-
totaal	1.801.829	1.877.800	1.775.049	102.751

<i>resultaat</i>	<i>realisatie</i> 2012	<i>begroting</i> 2013	<i>realisatie</i> 2013	<i>verschil</i>
resultaat vóór mutaties in de reserves	58.967	0	112.510	112.510
mutaties reserves	10.107	0	0	0
resultaat na mutaties in de reserves	48.860	0	112.510	112.510

5.2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Begroting 2013

In de kolom begroting 2013 is de *Begroting 2013 na wijziging* opgenomen van 9 juli 2013. Alvorens de (gewijzigde) begrotingsbedragen vast te stellen heeft de RMA - in overeenstemming met de gemeenschappelijke regeling - de betreffende ontwerpbegrotingen ter zienswijze aangeboden aan de gemeenteraden van Amsterdam en Zaanstad. Dit heeft niet geleid tot negatieve zienswijzen.

Postgewijze toelichting

Bijdragen Amsterdam en Zaanstad

In de gemeenschappelijke regeling Rekenkamer Metropool Amsterdam is bepaald dat de deelnemende gemeenten voor een periode van zes jaar de jaarlijkse bijdrage aan de rekenkamer vaststellen. Wel worden de bijdragen jaarlijks geïndexeerd. De bijdragen 2013 van de gemeenten Amsterdam en Zaanstad (€ 1.704.600 respectievelijk € 173.200) zijn in het betreffende boekjaar door de rekenkamer gefactureerd en ontvangen.

Overige baten

Aan overige baten (€ 9.759) ontving de rekenkamer in 2013:

- € 5.686 van de Ministerie van Infrastructuur en Milieu voor de deelname aan de Visitatiecommissie Waterketen;
- € 3.000 van de UvA/Graduatie School of Communicatie voor scriptie-begeleiding van Studenten;
- € 1.073 voor vergoeding verzorgen cursus en voordelige afwikkelingsverschillen nog te betalen kosten.

Personeelslasten

Onder de personeelskosten van de eigen formatie zijn naast de loonkosten van het vaste en tijdelijke personeel ook de kosten van de directeur/bestuurder verantwoord. Verder zijn onder de personeelskosten de kosten opgenomen van inhuur uitzendkrachten en externe deskundigen. Externe deskundigen zijn ingehuurd voor de specialistische ondersteuning bij het uitvoeren van onderzoeken en de bedrijfsvoering. Tot slot zijn onder deze post de overige personeelskosten verantwoord zoals reiskosten, opleidingskosten en kosten voor kennisontwikkeling (congressen en symposia). De kosten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Personeelskosten eigen formatie	€ 1.421.828
Inhuur uitzendkrachten	€ 22.091
Inhuur externe deskundigheid	€ 43.478
Overige personeelskosten	<u>€ 10.031</u>
Totaal	€ 1.497.428

Ten opzichte van de begroting is er een *onderbesteding* van circa € 65.000. Dit hangt grotendeels samen met dat nog niet alle formatieplaatsen zijn bezet. Daarnaast was de behoefte aan specialistische inhuur in 2013 beperkt.

Huisvestingskosten

De huisvestingskosten (huur, servicekosten, schoonmaak, archiefvernietiging en afvoer oud papier) bedroegen € 125.676.

ICT-kosten

De ICT-kosten hebben betrekking op automatiseringskosten en de kosten voor telecommunicatie. De betreffende faciliteiten neemt de rekenkamer grotendeels af van de gemeente Amsterdam. In het afgelopen jaar bedroegen de kosten voor ICT (werkplek-

automatisering, netwerkprinters, dataverbindingen en telefonie) € 82.505. De overschrijving wordt verklaard doordat de gemeente Amsterdam voor de ICT-kosten de doorberekeningsystematiek heeft gewijzigd en de tarieven flink heeft verhoogd.

Druk- en bindwerk

De kosten voor grafisch ontwerp, druk- en bindwerk alsmede distributie van rekenkamerrapporten bedroegen € 19.684. De kosten zijn aanzienlijk lager dan begroot omdat onderzoeksrapporten steeds minder worden gedrukt en uitsluitend digitaal worden gepubliceerd.

Overige materiële kosten

De overige materiële kosten bestaan deels uit de kosten die de gemeente Amsterdam in rekening brengt voor de managementondersteuning. Verder vallen onder deze post de accountantskosten, de kosten van contributies voor brancheorganisaties, kantoorkosten, verzekeringskosten etc. In het boekjaar 2013 bedroeg het totaal van de overige materiële kosten € 49.756.

Resultaat

Het resultaat voor mutaties in reserve bedraagt € 112.510. In het onderdeel Overige gegevens van de jaarrekening wordt een voorstel gedaan hoe dit resultaat wordt bestemd.

5.3 Balans

<i>Activa (in €)</i>	31-12-2013	31-12-2012	<i>Passiva (in €)</i>	31-12-2013	31-12-2012
Vaste activa			Eigen Vermogen		
Materiële vaste activa	0	0	Algemene reserve	233.860	233.860
			Reserve huisvesting	152.230	152.230
			Nog te bestemmen resultaat	112.510	
Vlottende activa			Vaste Schulden		
Liquide middelen	329.500	217.496	Kapitaalschuld		
Vorderingen	343.131	342.032	Vlottende passiva		
Overlopende activa	29.197	28.624	Bank- girosaldi		
			Overige overlopende passiva	203.228	202.062
totaal	701.828	588.152	totaal	701.828	588.152
			Niet uit de balans blijkende verplichtingen	145.000	232.000

5.4 Toelichting op de balans per 31 december 2013

ACTIVA

Materiële vaste activa ad € 0

Bij het instellen van de gemeenschappelijke regeling heeft de rekenkamer de materiële activa, voornamelijk geactiveerde verbouwingskosten en meubilair, om niet overgenomen.

Liquide middelen € 329.500

De post *Liquide middelen* betreft het saldo per 31 december 2013 van de ING-bankrekening.

Vorderingen € 343.131

De vorderingen per 31 december 2013 kunnen als volgt worden gespecificeerd:

- gemeente Amsterdam € 282.122 voor in 2013 betaalde BTW en € 31.611 voor tegemoetkomingen UWV voor zwangerschapsverloven van twee medewerkers;
- gemeente Zaanstad € 28.585 voor in 2013 betaalde BTW;
- ministerie van Infrastructuur en Milieu € 812,40 voor de deelname aan de Visitatiecommissie Waterketen.

Overlopende activa € 29.197

Deze post bestaat uit de *Vooruitbetaalde huur* plus *Vooruitbetaalde voorschot servicekosten* voor het 1^e kwartaal van 2014.

PASSIVA

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van de rekenkamer eind 2013 bestaat uit een *Algemene reserve* ad € 233.860, een *Reserve huisvesting* ad € 152.230 en een *Nog te bestemmen resultaat 2013* ad € 112.510.

Het verloop van de *Algemene reserve* en de *Reserve huisvesting* kan als volgt worden weergegeven:

<i>reserves</i>	<i>31-12-2012 voor resultaat- bestemming</i>	<i>Resultaat- bestemming 2012</i>	<i>1-1-2013 na resultaat- bestemming</i>	<i>Onttrek- king/ toevoeging 2013</i>	<i>31-12-2013 vóór resultaat- bestemming</i>
Algemene reserve	185.000	48.860	233.860	-	233.860
Reserve huisvesting	152.230	-	152.230	-	152.230
Totaal reserves	337.230	48.860	386.090	-	386.090

Algemene reserve

De Algemene reserve is bedoeld voor het opvangen van schommelingen in de uitgaven voor onderzoek. Indien in de toekomst vanwege extra onderzoeksinspanningen er een tekort ontstaat, zal dat tekort uit deze reserve worden gedekt. Voor het opvangen van schommelingen in de uitgaven streeft de rekenkamer ernaar om een Algemene reserve aan te houden van maximaal 15% van de te ontvangen jaarlijkse bijdragen. De reserve vóór resultaatbestemming bedraagt € 233.860 of circa 13% van de te ontvangen jaarlijkse bijdragen.

Reserve Huisvesting

De huidige huisvestingsituatie van de rekenkamer is niet optimaal aangezien deze over twee niet-aansluitende verdiepingen is verdeeld (2^e en 4^e) en het aantal werkplekken tekortschiet. Daarom is de vergaderruimte tijdelijk ingericht als kantoorruimte. Er wordt gekeken naar de mogelijkheden voor herhuisvesting zowel binnen het huidige pand als daarbuiten. Met het verbouwen van de bestaande locatie of het inrichten van een nieuwe locatie kunnen forse bedragen gemoeid zijn. Om de (her-)inrichtings-, verbouwings- en overige daarmee samenhangende kosten met eigen middelen te kunnen realiseren is een specifieke bestemmingsreserve gevormd. De huidige huurcontracten lopen tot 31 maart 2015. Om opnieuw over de voorwaarden van de huurcontracten te kunnen onderhandelen heeft de rekenkamer inmiddels de contracten opgezegd. De *Reserve huisvesting* bedraagt per 31 december 2013 € 152.230.

Nog te bestemmen resultaat

In 2013 is een financieel resultaat behaald van € 112.510. Voor een toelichting op het *Nog te bestemmen resultaat* wordt korthedshalve verwezen naar het onderdeel Resultaatbestemming zoals is opgenomen onder *Overige gegevens van de jaarrekening*.

Overlopende passiva

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

<i>omschrijving</i>	<i>31-12-2013</i>
crediteuren gemeentelijke diensten	139.587
privaatrechtelijke crediteuren	16.739
nog te betalen bedragen	46.902
totaal	203.228

5.5 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

<i>categorie / omschrijving</i>	31-12-2013
Huurcontracten	
De rekenkamer huurt kantoorruimte op de 2 ^e en 4 ^e verdieping van het Frederiksplein 1. De huursom bedraagt € 91.000 op jaarbasis (exclusief servicekosten). Dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd. Het huurcontract loopt tot 31 maart 2015 en de opzegtermijn is tenminste één jaar. Om opnieuw over de voorwaarden van de huurcontracten te kunnen onderhandelen heeft de rekenkamer inmiddels de contracten opgezegd.	114.000
Vakantiedagen	
Aan de ultimo 2013 nog niet opgenomen vakantiedagen is een waarde toe te kennen.	31.000
totaal	145.000

Overig

Wachtgeldverplichtingen

Op de balans staat een bedrag van € 3.260 betreffende wachtgeldverplichtingen aan twee tijdelijke medewerkers die in 2013 uit dienst zijn getreden. Daarnaast heeft de rekenkamer ultimo 2013 geen andere WW- of andersoortige verplichtingen jegens (ex-)medewerkers.

Creditcards en garanties

De rekenkamer beschikt niet over creditcards en heeft geen garanties verstrekt.

5.6 Openbaarmaking inkomens topfunctionarissen

De directeur/het lid rekenkamer heeft in 2013 een bezoldiging genoten van € 157.092. Dit is inclusief alle werkgeverslasten. De hoogte van de bezoldiging van de directeur/het lid rekenkamer is afgestemd op de bezoldiging van een wethouder van de gemeente Amsterdam en ligt beneden de geldende norm voor de publieke sector. Volgens de Wet normering topinkomens mogen bestuurders in de publieke sector hooguit 130 procent van een ministersalaris verdienen (2013: € 228.599).

Overige gegevens van de jaarrekening

Resultaatbestemming

Het bestuur van de RMA stelt voor om het resultaat 2013 van € 112.510 als volgt te bestemmen:

a. Toevoeging aan Algemene reserve wegens bijdrage bezuiniging	€	19.154
b. Toevoeging aan Algemene reserve wegens opbouw reserve	€	53.450
c. Terug te betalen aan de gemeenten	€	39.906

Toelichting op Toevoeging aan Algemene reserve wegens bijdrage bezuiniging

Gegeven de forse bezuinigingen van de gemeenten waaronder in Amsterdam het niet doorvoeren van de indexatie, leek het de rekenkamer gepast om een bijdrage te leveren aan de bezuinigingen van Amsterdam en Zaanstad. Daarom is bij de begroting 2014 besloten om de komende drie jaar (2014, 2015 en 2016) een bedrag terug te storten ter hoogte van 1% van de bijdragen. Het bedrag van € 19.154 betreft de voorgenomen terugstorting voor 2014. Bij de eerstvolgende begrotingswijziging zal de terugbetaling formeel worden geregeld.

Toelichting op Toevoeging aan de algemene reserve wegens opbouw reserve

Om schommelingen tussen de jaarlijkse onderzoeksuitgaven te kunnen opvangen is een Algemene reserve in het leven geroepen. Indien in de toekomst vanwege extra onderzoeksinspanningen er een tekort ontstaat, zal dat tekort uit deze reserve worden gedekt. Door aan de *Algemene reserve* € 53.450 toe te voegen komt deze reserve uit op een bedrag € 287.310. Dit is 15% van de begrote inkomsten 2014. De rekenkamer heeft dit percentage in overleg met de accountant vastgesteld als richtlijn voor het maximum van de Algemene reserve. Dit percentage is goedgekeurd door het Overlegorgaan RMA. De Algemene reserve, inclusief de jaarlijkse bijdragen wordt na 6 jaar geëvalueerd.

Terug te betalen aan de gemeenten

Na de toevoegingen aan de Algemene reserve resteert nog een bedrag van € 39.906. Dit bedrag zal, na vaststelling van de jaarrekening, aan de gemeenten worden terugbetaald. Terugbetaling vindt plaats in verhouding tot de jaarlijkse bijdragen van de gemeenten:

- Amsterdam 90,8% of € 36.235
- Zaanstad 9,2% of € 3.670

R m a

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van de Rekenkamer Metropool Amsterdam

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening over de periode 1 januari 2013 tot en met 31 december 2013 van de gemeenschappelijke regeling Rekenkamer Metropool Amsterdam te Amsterdam gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2013 en de exploitatierekening over de periode 1 januari 2013 en met 31 december 2013 met de toelichtingen, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten en de Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens. Tevens is het bestuur verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. Het bestuur is daarnaast verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 213, tweede lid, van de Gemeentewet. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden en de van toepassing zijnde wet- en regelgeving waaronder de gemeenschappelijke regeling zoals aan ons bevestigd met de opdrachtbevestiging d.d. 22 maart 2013 en is vastgesteld door het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Rekenkamer Metropool Amsterdam. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden.

Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling Rekenkamer Metropool Amsterdam.

Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Rekenkamer Metropool Amsterdam gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves. Deze goedkeuringstolerantie is vastgesteld door het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Rekenkamer Metropool Amsterdam en aan ons bevestigd met de opdrachtbevestiging d.d. 22 maart 2013.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van de activa en passiva van de gemeenschappelijke regeling Rekenkamer Metropool Amsterdam per 31 december 2013 en van de baten en lasten over de periode 1 januari 2013 tot en met 31 december 2013 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen waaronder de gemeenschappelijke regeling.

Benadrukking van een aangelegenheid omtrent het gehanteerde normenkader WNT

Wij vestigen de aandacht op het onderdeel 'WNT' in de toelichting van de jaarrekening waarin met betrekking tot het gehanteerde normenkader WNT, uiteen is gezet dat de Aanpassingswet WNT als onderdeel van het gehanteerde normenkader nog door de Eerste Kamer dient te worden aangenomen. Deze situatie doet geen afbreuk aan ons oordeel.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 213, lid 3d Gemeentewet melden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Amsterdam, 5 maart 2014

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. R. Ellermeijer RA

R m a

Postbus 202
1000 AE Amsterdam
telefoon 020 552 2897
fax 020 552 2943
email info@rekenkamer.amsterdam.nl

